

PRAWO MEDYCZNE DLA LEKARZY

Wybrane zagadnienia

Krzysztof Izdebski, Anna Karkut, Karol Kolankiewicz

PRAWO MEDYCZNE DLA LEKARZY

Wybrane zagadnienia

Krzysztof Izdebski, Anna Karkut, Karol Kolankiewicz

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

PIKTOGRAMY

wskazują ważne elementy
książki i ułatwiają
ich odnalezienie

Ważne

Przykłady

Podstawa prawna
Kontekst prawny

Pytania
Zadania

Rozwiązania
Odpowiedzi

Stanowisko stron
Pogląd

Orzecznictwo

Literatura

Historia

Nowe przepisy

Stan prawny na 1 lipca 2021 r.

Recenzent

Dr hab. Dorota Karkowska

Wydawca

Dagna Kordyasz

Redaktor prowadzący

Livia Śpiewak

Opracowanie redakcyjne

Violet Design Wioletta Kowalska

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przystępujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność

Więcej na www.legalnakultura.pl

Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8246-270-8

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz aktów prawnych i użytych skrótów	17
Od autorów	21
Rozdział 1	
Zasady i warunki wykonywania zawodu lekarza i lekarza dentystry	23
1.1. Definicja i zakres prawa medycznego	23
1.2. Podstawowe wiadomości o źródłach prawa medycznego	23
1.2.1. Pozostałe regulacje	25
1.2.2. Orzecznictwo sądowe	27
1.3. Podstawowe pojęcia	27
1.4. Znaczenie etyki w działalności zawodowej lekarza	30
1.5. Przynależność do samorządu zawodowego lekarzy i lekarzy dentystry	32
1.5.1. Organy samorządu	33
1.5.2. Rejestr lekarski	36
1.5.3. Centralny Rejestr Lekarzy	37
1.5.4. Prawa i obowiązki członka izby lekarskiej	38
1.5.5. Uchwały organów izb lekarskich	39
1.6. Definicja zawodu lekarza	40
1.7. Prawo wykonywania zawodu	41
1.7.1. Znajomość języka polskiego	42
1.7.2. Procedura przyznania prawa wykonywania zawodu	43
1.7.3. Uprawnienie do wykonywania niektórych czynności przez lekarzy cudzoziemców	44
1.7.4. Uprawnienia lekarza w trakcie stażu podyplomowego	45
1.7.5. Niezdolność do wykonywania zawodu z przyczyn zdrowotnych	47
1.7.6. Zawieszenie prawa wykonywania zawodu	49
1.7.7. Utrata prawa wykonywania zawodu lekarza	50
1.8. Podstawowe zasady wykonywania zawodu	51
1.8.1. Aktualny stan wiedzy medycznej	51
1.8.2. Obowiązek doskonalenia zawodowego	52
1.8.3. Ponad 5-letnia przerwa w wykonywaniu zawodu	53
1.8.4. Niedostateczne przygotowanie zawodowe	54
1.8.5. Dostępne metody i środki	55
1.8.6. Swoboda działań zawodowych	55

1.8.7. Należyta staranność	56
1.9. Autonomia lekarska a prawo i obowiązek udzielania pomocy	57
1.9.1. Odmowa lub odstąpienie od leczenia	57
1.9.2. Wyłączna kompetencja lekarza	58
1.9.3. Powody odmowy lub odstąpienia od leczenia	59
1.9.4. Warunki formalne	60
1.9.5. Odmowa przyjęcia dziecka do szpitala	61
1.9.6. Klauzula sumienia	62
1.9.7. Wolność sumienia	63
1.9.8. Warunki prawne stosowania klauzuli sumienia	64
1.10. Telemedycyna	65
1.11. Udzielanie świadczeń zdrowotnych bez uprawnień jako przestępstwo	68
Komentarz doświadczonego lekarza	69
Pytania testowe	70

Rozdział 2

Recepty, skierowania i zlecenia na wyroby medyczne

oraz opinie i orzeczenia o stanie zdrowia	73
2.1. Recepty	74
2.1.1. E-recepta	75
2.1.2. Recepta w postaci papierowej	75
2.1.3. Treść recepty	76
2.1.4. Ilość i termin realizacji	78
2.1.5. Recepta <i>pro auctore</i> i <i>pro familiae</i>	79
2.1.6. Recepta transgraniczna	80
2.1.7. Recepta na leki refundowane	81
2.1.8. Upoważnienie do wystawienia recept	82
2.1.9. Przekazanie recepty	83
2.1.10. Zgłoszenie działania niepożądanego produktu leczniczego	84
2.1.11. Zakaz sprzedaży produktów leczniczych	85
2.2. Skierowania	86
2.2.1. Skierowanie na świadczenia finansowane ze środków publicznych	86
2.2.2. Termin ważności skierowania	87
2.2.3. Dane na skierowaniu	88
2.2.4. E-skierowanie i skierowanie w postaci papierowej	89
2.2.5. E-skierowanie na szczepienie przeciw COVID-19	90
2.3. Zlecenia na zaopatrzenie w wyroby medyczne	90
2.4. Opiniowanie na potrzeby wymiaru sprawiedliwości	92
2.4.1. Lekarz sądowy	92
2.4.2. Biegły sądowy	93
2.4.3. Opiniowanie sądowo-psychiatryczne w sprawach karnych	95
2.4.4. Opinia dotycząca osoby zatrzymanej przez Policję	96
2.4.5. Opinia dotycząca oskarżonego	97
2.5. Czasowa niezdolność do pracy	99
Komentarz doświadczonego lekarza	100
Pytania testowe	101

Rozdział 3

Dokumentacja medyczna	103
3.1. Wprowadzenie	103
3.1.1. Definicje użytkowe	103
3.1.2. Pojęcie dokumentu	105
3.2. Rodzaje i zakres dokumentacji medycznej	105
3.2.1. Klasyfikacje dokumentacji medycznej	105
3.2.2. Dokumentacja w ramach praktyki zawodowej	106
3.3. Sposoby prowadzenia dokumentacji medycznej	107
3.3.1. Warunki prowadzenia dokumentacji w postaci elektronicznej	107
3.3.2. Warunki prowadzenia dokumentacji w postaci papierowej	108
3.3.3. Zasady wspólne prowadzenia dokumentacji	108
3.4. Elektroniczna dokumentacja medyczna (EDM)	109
3.5. Przechowywanie dokumentacji medycznej	110
3.5.1. Przechowywanie dokumentacji po zaprzestaniu prowadzenia działalności	111
3.5.2. Warunki przechowywania dokumentacji	112
3.6. Prawo dostępu pacjenta do dokumentacji medycznej	112
3.6.1. Zakres prawa dostępu do dokumentacji medycznej	113
3.6.2. Upoważnienie do dostępu do dokumentacji medycznej	113
3.6.3. Zakres, treść i forma upoważnienia	114
3.7. Udostępnianie dokumentacji medycznej	116
3.7.1. Osoby i podmioty uprawnione do dostępu	117
3.7.2. Tryb udostępniania dokumentacji	118
3.7.3. Weryfikacja uprawnień	119
3.7.4. Formy (sposoby) udostępnienia	120
3.7.5. Dokumentacja przesłana poprzez e-mail	120
3.7.6. Wydanie dokumentacji medycznej Policji	121
3.7.7. Wydanie dokumentacji medycznej na skutek przeszukania	121
3.7.8. Wykaz udostępnień	122
3.7.9. Udostępnianie dokumentacji po śmierci pacjenta	122
3.8. Role i funkcje dokumentacji medycznej	123
Komentarz doświadczonego lekarza	124
Pytania testowe	125

Rozdział 4

Tajemnica lekarska	127
4.1. Wprowadzenie	127
4.2. Tajemnica lekarska po śmierci pacjenta	128
4.3. Wyłączenia z obowiązku tajemnicy lekarskiej	129
4.3.1. Wyjątek: niebezpieczeństwo dla życia, zdrowia pacjenta lub osób trzecich	131
4.3.2. Wyjątek: zgoda pacjenta	131
4.3.3. Tajemnica lekarska w kontaktach z dziennikarzami	132
4.4. Prawo do ujawniania informacji o stanie zdrowia pacjenta	132
4.5. Obowiązek zawiadomienia o przestępstwie	133
4.5.1. Przemoc w rodzinie	134
4.5.2. Obowiązek zawiadomienia o przestępstwie	134

4.6. Tajemnica lekarska w kontaktach z mediami	136
4.7. Lekarz jako świadek	136
4.7.1. Lekarz jako świadek w sprawie cywilnej	136
4.7.2. Lekarz jako świadek w sprawie karnej	137
4.7.3. Obowiązek stawiennictwa	138
4.7.4. Prawo do odmowy składania zeznań	139
4.7.5. Odmowa ze względu na szczególnie bliski stosunek osobisty	140
4.7.6. Odmowa odpowiedzi na pytanie	141
4.7.7. Zakaz składania zeznań	141
4.7.8. Obowiązek mówienia prawdy	142
4.7.9. Protokół przesłuchania	142
4.7.10. Zeznania przed rzecznikiem odpowiedzialności zawodowej	143
4.8. Odpowiedzialność prawna za naruszenie tajemnicy lekarskiej	143
4.8.1. Składanie zeznań jako przewinienie zawodowe	143
4.8.2. Odpowiedzialność cywilna	144
4.8.3. Odpowiedzialność karna	144
Komentarz doświadczonego lekarza	145
Pytania testowe	146

Rozdział 5

Uprawnienia lekarza	149
5.1. Ochrona i pomoc prawna organów izb lekarskich	149
5.1.1. Pomoc prawna	149
5.1.2. Świadczenia socjalne	150
5.1.3. Składki członkowskie – możliwość zwolnienia	151
5.1.4. Pomoc psychologiczna – pełnomocnik do spraw zdrowia lekarzy i lekarzy dentyków	152
5.2. Prawo do ochrony należytej jak funkcjonariuszowi publicznemu	153
5.3. Prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia	156
5.4. Naruszenie godności i dobrego imienia lekarza w Internecie – możliwe środki reakcji prawnej	158
5.4.1. Zawiadomienie wydawcy strony internetowej	159
5.4.2. Nie warto dyskutować z wydawcą – uwaga na tajemnicę lekarską!	160
5.4.3. Ustalenie autora obraźliwego wpisu w Internecie	160
5.4.4. Pomówienie w Internecie – środki reakcji prawnokarnej	161
5.4.5. Podsumowanie	162
5.5. Lekarz jako pokrzywdzony w sprawie karnej	162
5.6. Prawo do bezpiecznych warunków pracy – środki ochrony indywidualnej	163
5.6.1. Kiedy i jakie środki ochrony indywidualnej należy stosować	164
5.6.2. Środki prawne w przypadku niezapewnienia właściwych środków ochrony indywidualnej	165
5.6.3. Brak możliwości powstrzymania się od pracy w przypadku braku środków ochrony indywidualnej	166
Komentarz doświadczonego lekarza	167
Pytania testowe	168

Rozdział 6

Prawa pacjenta	171
6.1. Wprowadzenie	171
6.2. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	173
6.2.1. Uprawnienie konstytucyjne	173
6.2.2. Świadczenia finansowane ze środków publicznych	174
6.2.3. Świadczenia gwarantowane	175
6.2.4. Dostęp do świadczeń	177
6.2.5. Pacjent w stanie nagłym	178
6.2.6. Świadczenia udzielane poza kolejnością	178
6.2.7. Prawo do świadczeń odpowiedniej jakości	180
6.3. Prawo do informacji	182
6.3.1. Informacja o prawach pacjenta	183
6.3.2. Informacja o rodzaju i zakresie udzielanych świadczeń	184
6.3.3. Wybrane informacje z regulaminu organizacyjnego	185
6.3.4. Obowiązki informacyjne w przypadku umowy z NFZ	185
6.4. Prawo do informacji przed wyrażeniem zgody na leczenie	186
6.4.1. Zrozumiała informacja	188
6.4.2. Forma udzielenia informacji	188
6.4.3. Alternatywne metody	189
6.4.4. Ryzyko oraz dające się przewidzieć następstwa	190
6.4.5. O skutkach odmowy lub przerwania leczenia	191
6.4.6. „Przywilej” terapeutyczny	192
6.4.7. Zrzeczenie się prawa do informacji	193
6.5. Prawo do wyrażenia świadomej zgody na leczenie	194
6.5.1. Rodzaje zgody na leczenie	195
6.5.2. Forma zgody na leczenie	197
6.5.3. Rozszerzenie zakresu zgody	197
6.5.4. Oświadczenie pacjenta na przyszłość	198
6.6. Działanie bez zgody pacjenta	198
6.6.1. Przypadek nagły	198
6.6.2. Nagły zabieg operacyjny	199
6.6.3. Osadzony w zakładzie karnym	199
6.7. Prawo do „dyskusji” z lekarzem	201
6.7.1. Prawo do wniesienia sprzeciwu wobec opinii lub orzeczenia lekarskiego	201
6.7.2. Postępowanie przed komisją lekarską	202
6.8. Prawo do poszanowania intymności i godności	203
6.8.1. Życzliwe traktowanie	205
6.8.2. Obecność innych osób podczas udzielania świadczeń	205
6.8.3. Obecność osoby bliskiej	206
6.8.4. Prawo do leczenia bólu	206
6.8.5. Prawo do godnego umierania	207
6.9. Prawo do prywatności	207
6.9.1. Treść i zakres	208
6.9.2. Ograniczenie prawa do kontaktu z innymi osobami	209
6.9.3. Prawo do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej	209

6.9.4. Prawo do opieki duszpasterskiej	210
6.9.5. Monitoring pomieszczeń	211
6.10. Dane pacjenta jako dane osobowe	211
6.10.1. Podstawowe zasady przetwarzania danych	212
6.10.2. Przetwarzanie danych w dokumentacji medycznej	213
6.10.3. Cel przetwarzania; osoby uprawnione	214
6.10.4. Bezpieczeństwo danych osobowych przy kontaktach z pacjentem	215
6.10.5. Możliwe konsekwencje naruszenia zasad bezpieczeństwa ochrony danych osobowych	217
6.11. Rzecznik Praw Pacjenta	219
6.11.1. Wszczęcie postępowania	220
6.11.2. Postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe prawa pacjentów	221
6.11.3. Rodzaje rozstrzygnięć spraw prowadzonych przez Rzecznika Praw Pacjenta	221
6.11.4. Wystąpienie	222
6.11.5. Kary finansowe	223
6.11.6. Środki prawne przysługujące lekarzowi w postępowaniu przed Rzecznikiem Praw Pacjenta	223
6.11.7. Przykładowa tematyka spraw rozstrzyganych przez Rzecznika Praw Pacjenta	224
Komentarz doświadczonego lekarza	226
Pytania testowe	228

Rozdział 7

Szczególne świadczenia zdrowotne	231
7.1. Choroby zakaźne	231
7.1.1. Podstawowe pojęcia	232
7.1.2. Szczególne obowiązki	233
7.1.3. Obowiązki informacyjne	233
7.1.4. Przymus prawny	234
7.1.5. Obowiązek hospitalizacji, izolacji, izolacji w warunkach domowych, kwarantanny i nadzoru epidemiologicznego	236
7.1.6. Szczepienia obowiązkowe	237
7.2. Przerwanie ciąży	239
7.2.1. Warunki dopuszczalności przerywania ciąży	240
7.2.2. Zgoda na zabieg przerwania ciąży	241
7.2.3. Osoby i podmioty uprawnione do przerywania ciąży	242
7.2.4. Sankcje karne	243
7.2.5. Badania prenatalne	244
7.3. Sztuczna prokreacja	246
7.3.1. Centra leczenia niepłodności	247
7.3.2. Zastosowanie komórek rozrodczych i zarodków w procedurze medycznie wspomaganą prokreacji	248
7.3.3. Przeniesienie zarodków do organizmu biorkownicy	249

7.3.4. Zarodek zdolny do prawidłowego rozwoju. Preimplantacyjna diagnostyka genetyczna	250
7.3.5. Pobieranie komórek rozrodczych	251
7.3.6. Pobieranie, zastosowanie komórek rozrodczych	255
7.3.7. Dawstwo zarodka	256
7.3.8. Rejestr dawców komórek rozrodczych i zarodków	258
7.4. Zabiegi estetyczne	259
7.5. Ochrona zdrowia psychicznego	261
7.5.1. Prawa osoby z zaburzeniami psychicznymi	261
7.5.2. Badanie osoby z zaburzeniami psychicznymi	262
7.5.3. Przyjęcie do szpitala psychiatrycznego	262
7.5.4. Przyjęcie na obserwację	264
7.5.5. Przymus bezpośredni wobec osoby z zaburzeniami psychicznymi	265
7.5.6. Ocena zasadności zastosowania przymusu	267
7.5.7. Wypis ze szpitala	268
7.6. Przeciwdziałanie i leczenie uzależnień	269
7.6.1. Leczenie alkoholizmu	269
7.6.2. Procedura sądowego zobowiązania do leczenia	270
7.6.3. Przeciwdziałanie narkomanii	271
7.7. Leczenie paliatywne i stany terminalne	273
7.8. Stwierdzenie zgonu	277
7.8.1. Osoby uprawnione i zobowiązane do stwierdzania zgonu	278
7.8.2. Zasady stwierdzania zgonu	279
7.8.3. Karta zgonu	280
7.8.4. Trwałe nieodwracalne ustanie czynności mózgu / nieodwracalne zatrzymanie krążenia	281
7.8.5. Sekcja zwłok w szpitalu	281
7.9. Pobieranie i przeszczepianie komórek, tkanek i narządów	282
7.9.1. Wyłącznie w podmiotach leczniczych	284
7.9.2. Sprzeciw – domniemanie zgody dawcy	284
7.9.3. Pobranie od żywego dawcy	285
7.9.4. Kandydat na dawcę	285
7.9.5. Zakaz wynagrodzenia i zwrot kosztów	287
Pytania testowe	287

Rozdział 8

Eksperyment medyczny	289
8.1. Wprowadzenie	289
8.1.1. Kierujący eksperymentem medycznym	291
8.1.2. Badanie kliniczne produktu leczniczego	291
8.2. Eksperyment medyczny	292
8.2.1. Wniosek o wyrażenie opinii o projekcie eksperymentu medycznego	292
8.2.2. Komisja bioetyczna	293
8.2.3. Odwołanie od opinii komisji bioetycznej	295
8.2.4. Informacja przed wyrażeniem zgody	295

8.2.5. Zgoda na uczestnictwo	296
8.2.6. Zakazy oraz ograniczenia co do uczestnictwa	297
8.2.7. Eksperyment bez wymaganej zgody	298
8.2.8. Odpowiedzialność za szkody – obowiązkowe ubezpieczenie OC	298
8.2.9. Przerwanie eksperymentu	299
8.3. Badanie kliniczne produktu leczniczego	300
8.3.1. Warunki rozpoczęcia badania klinicznego	300
8.3.2. Prezes Urzędu Produktów Leczniczych	300
8.3.3. Prawa uczestnika badania klinicznego	302
8.3.4. Informacje przed wyrażeniem zgody przez uczestnika	302
8.3.5. Protokół badania klinicznego	303
8.3.6. Ubezpieczenie OC	304
8.3.7. Obowiązki badacza	305
8.3.8. Podstawowe obowiązki sponsora	306
8.3.9. Odstąpienie od prowadzenia badania klinicznego	307
8.3.10. Badania nieinterwencyjne	308
8.4. Przepisy karne	308
Pytania testowe	309

Rozdział 9

Wykonywanie zawodu lekarza w sytuacjach nadzwyczajnych	311
9.1. Wprowadzenie	311
9.1.1. Stan kłęski żywiolowej	312
9.1.2. Stan epidemii	313
9.2. Możliwe ograniczenia wolności i praw w czasie stanu kłęski żywiolowej lub stanu epidemii	314
9.3. Skierowanie do pracy przy zwalczaniu epidemii	315
9.3.1. Odwołanie od decyzji o skierowaniu	317
9.3.2. Prawa osoby skierowanej do pracy	319
9.3.3. Lekarze stażyści, lekarze rezydenci	320
9.4. Skierowanie lekarza stażysty do innych zadań w czasie epidemii	321
9.4.1. Polecenie służbowe	322
9.4.2. Polecenie zmieniające	323
9.5. Polecenie Ministra Zdrowia – dodatek COVID-owy dla medyków	324
9.5.1. Bezpośredni kontakt	325
9.5.2. Wysokość dodatku	325
9.6. Klauzula „dobrego Samarytanina”	326
9.7. Bez przeszkolenia po ponad 5-letniej przerwie lub pomimo niedostatecznego przygotowania zawodowego	328
9.8. Dopuszczenie do pracy lekarzy cudzoziemców spoza UE	330
9.8.1. Na określony zakres czynności zawodowych	330
9.8.2. Warunkowe prawo wykonywania zawodu	332
Komentarz doświadczonego lekarza	333
Pytania testowe	334

Rozdział 10

Odpowiedzialność cywilna	337
10.1. Wprowadzenie	337
10.1.1. Błąd medyczny	338
10.1.2. Naruszenie praw pacjenta	338
10.1.3. Przesłanki odpowiedzialności cywilnej	339
10.2. Odpowiedzialność cywilna a forma organizacyjno-prawna wykonywania zawodu lekarza	341
10.2.1. Praktyka zawodowa; kontrakt	341
10.2.2. Umowa o pracę	342
10.3. Odpowiedzialność za czynności powierzone innym osobom	343
10.4. Naprawienie szkody	345
10.4.1. Zwrot kosztów	345
10.4.2. Renta „cywilna”	346
10.4.3. Zadośćuczynienie	347
10.4.4. Przeprosiny	350
10.4.5. Przyczynienie się poszkodowanego	350
10.5. Przedawnienie roszczeń majątkowych	351
10.6. Roszczenia cywilne a ubezpieczenie OC – praktyczne wskazówki postępowania wobec roszczenia	352
10.6.1. Minimalne sumy gwarancyjne	353
10.6.2. Współpraca z ubezpieczycielem	354
10.6.3. Zawarcie ugody z pacjentem	355
10.6.4. Mediacja	356
10.6.5. Odpowiedź na pozew	357
10.6.6. Pełnomocnicy	358
10.6.7. Wyrok zaoczny	359
10.7. Wpływ innych postępowań na odpowiedzialność cywilną	359
10.7.1. Wojewódzka komisja do spraw orzekania o zdarzeniach medycznych	361
10.7.2. Procedura ustalenia zdarzenia medycznego	362
Pytania testowe	363

Rozdział 11

Odpowiedzialność karna	365
11.1. Wprowadzenie	365
11.1.1. Przestępstwo	366
11.1.2. Wykroczenie	367
11.1.3. Działanie umyślne i nieumyślne	368
11.2. Lekarz jako „gwarant”	369
11.3. Prawo do obrony	370
11.4. Strony postępowania karnego	372
11.5. Prawa i obowiązki podejrzanego	373
11.6. Środki karne oraz środki zapobiegawcze	375
11.6.1. Środki karne	375
11.6.2. Środki zapobiegawcze	377

11.7. Omówienie wybranych przestępstw	378
11.7.1. Nieumyślne spowodowanie śmierci	378
11.7.2. Spowodowanie uszczerbku na zdrowiu	379
11.7.3. Narażenie człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu	381
11.7.4. Zabieg leczniczy bez zgody	383
11.7.5. Fałsz intelektualny	384
Komentarz doświadczonego lekarza	386
Pytania testowe	387

Rozdział 12

Odpowiedzialność zawodowa	389
12.1. Wprowadzenie	389
12.1.1. Przewinienie zawodowe	391
12.1.2. Niezależność od innych postępowań	392
12.1.3. Strony postępowania	392
12.1.4. Domniemanie niewinności, zasada <i>in dubio pro reo</i>	393
12.1.5. Zasada obiektywizmu	394
12.1.6. Swobodna ocena dowodów	394
12.1.7. Etapy postępowania	395
12.2. Czynności sprawdzające	396
12.2.1. Odmowa wszczęcia; umorzenie postępowania	396
12.2.2. Zażalenie na postanowienie	397
12.3. Postępowanie wyjaśniające	398
12.3.1. Zażalenie na przewlekłość	399
12.3.2. Przedstawienie zarzutów	399
12.3.3. Umorzenie postępowania	400
12.3.4. Końcowe zaznajomienie z materiałami	400
12.3.5. Wniosek o ukaranie	401
12.4. Prawa i obowiązki obwinionego	401
12.4.1. Inne uprawnienia obwinionego	403
12.4.2. Obowiązki obwinionego	403
12.5. Postępowanie przed sądem lekarskim	404
12.5.1. Jawność rozprawy	404
12.5.2. Skład sądu	405
12.5.3. Wyłączenie sędziego	405
12.5.4. Na sali rozpraw	407
12.5.5. Przewód sądowy	408
12.5.6. Protokół rozprawy	409
12.5.7. Końcowe głosy stron	410
12.5.8. Narada i głosowanie	410
12.6. Orzeczenie sądu lekarskiego	411
12.6.1. Katalog kar	412
12.6.2. Odwołanie od orzeczenia	413
12.7. Postępowanie po uprawomocnieniu się orzeczenia	414
12.7.1. Publikacja orzeczenia	414

12.7.2. Rejestr Ukaranych Lekarzy	415
12.7.3. Zatarcie skazania	415
Komentarz doświadczonego lekarza	416
Pytania testowe	417

Rozdział 13

Kontakt lekarza z mediami	419
13.1. Podstawowe zasady udzielania informacji przedstawicielom mediów	419
13.2. Autoryzacja materiału prasowego	421
13.3. Środki reakcji prawnej na nieprawdziwe informacje prasowe	422
13.3.1. Sprostowanie	422
13.3.2. Odpowiedzialność cywilna	424
13.3.3. Prawo do ochrony wizerunku	424
Komentarz doświadczonego lekarza	426
Pytania testowe	427

Rozdział 14

Co po stażu? Kontrakt, własny gabinet czy umowa o pracę –

wybrane zagadnienia	429
14.1. Praktyka lekarska	429
14.1.1. Działalność regulowana	430
14.1.2. Rodzaje praktyk	431
14.1.3. Wymogi prowadzenia praktyki	432
14.1.4. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej	433
14.1.5. Rejestr podmiotów wykonujących działalność leczniczą	434
14.2. Lekarz jako pracownik	434
14.2.1. Umowa o pracę	435
14.2.2. Uprawnienia i obowiązki pracownika	436
14.2.3. Czas pracy	437
14.2.4. Klauzula <i>opt-out</i>	437
14.2.5. Dyżur medyczny; pozostawanie w gotowości	438
14.2.6. Praca w godzinach nocnych	438
14.2.7. Odpoczynek	439
14.2.8. Odpowiedzialność materialna	439
14.3. Kontrakt lekarski (cywilnoprawny)	440
14.3.1. Wprowadzenie	440
14.3.2. Negocjacje kontraktu	442
14.3.3. Zakres i sposób udzielania świadczeń	442
14.3.4. Obowiązki lekarza	444
14.3.5. Grafiki – harmonogram pracy	445
14.3.6. Sposoby ustalania wynagrodzenia	446
14.3.7. Kary umowne	448
14.3.8. Przerwa w świadczeniu usług	449
14.3.9. Rozwiązanie umowy	451
14.3.10. Odpowiedzialność finansowa	452
14.3.11. Zakaz konkurencji	454

14.4. O współpracy z NFZ	455
14.5. Lepiej pracować na umowie o pracę czy w ramach kontraktu?	456
Komentarz doświadczonego lekarza	457
Pytania testowe	458
Literatura uzupełniająca	461
Informacja o autorach	465

OD AUTORÓW

Szanowni Państwo,

oddajemy w Państwa ręce „Prawo medyczne dla lekarzy – wybrane zagadnienia”. Pozycja ta przeznaczona jest przede wszystkim dla lekarzy i lekarzy dentystów realizujących program prawa medycznego w trakcie stażu podyplomowego oraz w trakcie szkolenia specjalizacyjnego. To jednak tylko pierwotne założenie, jako autorzy mamy nadzieję i ambicję, że opracowanie to będzie służyło Państwu nie tylko w trakcie szkolenia. Wiadomości zawarte w niniejszym podręczniku będą bowiem przydatne na każdym etapie lekarskiej edukacji i praktyki, zarówno dla studentów medycyny, lekarzy w trakcie stażu podyplomowego, lekarzy odbywających szkolenie specjalizacyjne, jak również dla lekarzy praktyków.

Prawo medyczne jest jedną z najdynamiczniej rozwijających się gałęzi prawa. Niestety, jak każdy dział prawa, także ten, którego przedmiotem są m.in. regulacja zasad wykonywania zawodu lekarza i prawa pacjenta – podlega częstym zmianom, zwiększa się także liczba samych norm prawnych. Jest dużym problemem – nawet dla prawnika – ustalenie relacji pomiędzy różnymi, nierzadko sprzecznymi, przepisami regulującymi to samo zagadnienie.

Naszym celem było stworzenie podręcznika napisanego językiem przyjaznym, zrozumiałym dla osoby, która nie posiada wykształcenia prawniczego. Zdajemy sobie sprawę z tego, że mielibyśmy kłopot ze zrozumieniem przekazu kierowanego do nas w specjalistycznym języku medycznym. Tak samo posługiwanie się przez nas terminologią ściśle prawniczą nie sprzyjałoby przyswajaniu wiedzy zawartej w naszej książce przez osobę niebędącą prawnikiem.

Podręcznik, który trzymają Państwo w swoich rękach, nie jest – i w zamiarze autorów nie powinien być – kompendium wiedzy wyczerpującym w całości tematykę prawa medycznego. Zależało nam na tym, aby przybliżyć Państwu najbardziej istotne – z praktycznego punktu widzenia – kwestie związane z prowadzeniem działalności leczniczej i wykonywaniem zawodu lekarza w Polsce.

Autorzy niniejszej książki od lat współpracują z szeroko rozumianym środowiskiem lekarskim. To doświadczenie pozwoliło na wybranie tematów, które najczęściej – w naszej ocenie – pojawiają się w związku z wykonywaniem zawodu lekarza i bywają źródłem problemów dla medyka.

W treści podręcznika znajdują Państwo zestaw informacji dotyczących m.in. prowadzenia dokumentacji medycznej, zasad pobierania od pacjenta świadomej zgody na leczenie, obowiązków lekarza, w tym związanych z zachowaniem tajemnicy lekarskiej. Przeczytają też Państwo o zasadach odpowiedzialności karnej, cywilnej i zawodowej lekarza oraz o tym, jak skutecznie chronić swoją część i godność (także w Internecie), co nabiera szczególnego znaczenia w kontekście relacji z tzw. trudnym pacjentem. Przygotowaliśmy również praktyczne uwagi odnoszące się do tematyki coraz częstszych relacji lekarzy z przedstawicielami mediów oraz podjęliśmy próbę udzielenia odpowiedzi na pytanie, jaką drogę wybrać po zakończonym stażu podyplomowym.

Zapoznając się z poszczególnymi zagadnieniami prawnymi, opisanymi w naszym podręczniku, niejednokrotnie znajdują Państwo nawiązanie do Kodeksu Etyki Lekarskiej. Nie zdecydowaliśmy się na oddzielny rozdział poświęcony Kodeksowi z uwagi na dążenie do zapewnienia możliwie największej przejrzystości całości podręcznika. Kodeks Etyki Lekarskiej bez wątpienia jest aktem bardzo istotnym, którego znajomość jest konieczna dla właściwego wykonywania zawodu lekarza i lekarza dentystry. Nie jest to jednak akt prawa powszechnie obowiązującego. Można powiedzieć, że Kodeks Etyki Lekarskiej jest zbiorem norm prawa wewnętrznego, który obowiązuje w ramach korporacji lekarskiej. W przypadku sprzeczności pomiędzy normą wynikającą z ustawy a normą umieszczoną w Kodeksie Etyki Lekarskiej należy stosować się do przepisów ustawy.

W treści podręcznika zawarliśmy także dosyć bogate odniesienie się do orzecznictwa sądów powszechnych, Sądu Najwyższego oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego. Orzeczenia te nie są oczywiście źródłem prawa, niejednokrotnie rozwiewają jednak wątpliwości i pozwalają na prawidłowe zastosowanie przepisów prawa. W naszej ocenie znajomość wniosków zawartych w przytoczonych orzeczeniach okazuje się niezwykle przydatna.

Mamy nadzieję, że przygotowana przez nas pozycja wydawnicza przybliży i pozwoli Państwu zrozumieć podstawowe zasady prawne, na których oparte jest wykonywanie zawodu lekarza i lekarza dentystry oraz prowadzenie działalności leczniczej w Polsce.

Rozdział 1

ZASADY I WARUNKI WYKONYWANIA ZAWODU LEKARZA I LEKARZA DENTYSTY

1.1. Definicja i zakres prawa medycznego

Prawo medyczne uważane jest za odrębną gałąź prawa – jako zbiór przepisów odnoszących się do obszaru ochrony zdrowia, w szczególności regulujących:

- 1) prawa i obowiązki pacjenta;
- 2) prawa i obowiązki personelu medycznego;
- 3) zasady działania podmiotów leczniczych;
- 4) organizację świadczeń zdrowotnych, w tym finansowanych ze środków publicznych;
- 5) prowadzenie eksperymentów i badań naukowych w dziedzinie medycyny;
- 6) odpowiedzialność prawną lekarzy i innych pracowników ochrony zdrowia w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych (w tym odpowiedzialność karną, cywilną i zawodową).

1.2. Podstawowe wiadomości o źródłach prawa medycznego

Źródłami powszechnie obowiązującego prawa na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia¹. Samo prawo medyczne obejmuje różne akty prawne – o różnym stopniu szczegółowości i randze:

- 1) **akty prawa międzynarodowego** – w szczególności w zakresie odnoszącym się do ochrony praw człowieka i godności istoty ludzkiej w kontekście biologii i medycyny²;

¹ Art. 87 ust. 1 Konstytucji RP.

² Konwencja o ochronie praw człowieka i godności istoty ludzkiej wobec zastosowań biologii i medycyny z 19.11.1996 r.; Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych z 19.12.1966 r. (Dz.U. z 1977 r.

- 2) **normy rangi konstytucyjnej** – w szczególności prawo do ochrony zdrowia³, do poszanowania godności i ochrony życia prywatnego, jak również do decydowania o swoim życiu osobistym⁴, aż po możliwość utworzenia samorządu zawodowego reprezentującego osoby wykonujące zawód zaufania publicznego⁵;
- 3) **ustawy** – do podstawowych należą ustawy regulujące zasady wykonywania zawodu przez lekarzy i lekarzy dentystrów (także innych zawodów medycznych, w tym pielęgniarek i położnych, farmaceutów czy fizjoterapeutów), odpowiedzialność zawodową (dyscyplinarną), prawa pacjenta, zasady funkcjonowania podmiotów wykonujących działalność leczniczą czy organizację udzielania świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych. Do grupy prawa medycznego (w zakresie istotnym dla lekarzy i lekarzy dentystrów) należy zaliczyć poniższe ustawy:
 - ustawa z 5.12.1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz.U. z 2021 r. poz. 790 ze zm.),
 - ustawa z 6.11.2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz.U. z 2020 r. poz. 849 ze zm.),
 - ustawa z 15.04.2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2021 r. poz. 711 ze zm.),
 - ustawa z 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1285 ze zm.),
 - ustawa z 2.12.2009 r. o izbach lekarskich (Dz.U. z 2021 r. poz. 1342),
 - ustawa z 8.09.2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U. z 2020 r. poz. 882 ze zm.),
 - ustawa z 6.09.2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz.U. z 2021 r. poz. 974 ze zm.),
 - ustawa z 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2020 r. poz. 685),
 - ustawa z 5.12.2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2020 r. poz. 1845 ze zm.);
- 4) **rozporządzenia** – akty prawne wydawane przez organy wskazane w Konstytucji RP, na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania. W zakresie prawa medycznego są to w głównej mierze rozporządzenia wydawane przez Ministra Zdrowia. Do najważniejszych należy zaliczyć:

Nr 38, poz. 167); rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 536/2014 z 16.04.2014 r. w sprawie badań klinicznych produktów leczniczych stosowanych u ludzi oraz uchlenia dyrektywy 2001/20/WE (Dz.Urz. UE L 158, s. 1, ze zm.).

³ Art. 68 ust. 1 i 2 Konstytucji RP: „1. Każdy ma prawo do ochrony zdrowia. 2. Obywatelom, niezależnie od ich sytuacji materialnej, władze publiczne zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. Warunki i zakres udzielania świadczeń określa ustawa”.

⁴ Art. 30 Konstytucji RP: „Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych”; art. 47 Konstytucji RP: „Każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia (...)”.

⁵ Art. 17 ust. 1 Konstytucji RP: „W drodze ustawy można tworzyć samorządy zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujące pieczęć nad należytych wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony”.

- rozporządzenie Ministra Zdrowia z 6.04.2020 r. w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz.U. poz. 666 ze zm.),
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z 23.12.2020 r. w sprawie recept (Dz.U. poz. 2424) zmienione rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 17.06.2021 r. (Dz.U. poz. 1114),
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z 8.09.2015 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2020 r. poz. 320 ze zm.).

Hierarchia źródeł prawa	
Konstytucja RP	<ul style="list-style-type: none"> • normy konstytucyjne mają najwyższą rangę spośród wszystkich źródeł prawa
umowa międzynarodowa (ratyfikowana w drodze ustawy⁶)	<ul style="list-style-type: none"> • ma pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli danej ustawy nie da się pogodzić z umową, • musi pozostawać w zgodności z Konstytucją
ustawa	<ul style="list-style-type: none"> • ma pierwszeństwo przed rozporządzeniami, • musi pozostawać w zgodności z Konstytucją
rozporządzenie	<ul style="list-style-type: none"> • musi pozostawać w zgodności z Konstytucją, umowami międzynarodowymi oraz ustawami

1.2.1. Pozostałe regulacje

Poza powszechnie obowiązującymi źródłami prawa, wymienionymi powyżej, dla systemu ochrony zdrowia istotne znaczenie mają także inne regulacje związane z działalnością lekarską. W szczególności wymienić należy:

- 1) **uchwały samorządu zawodowego lekarzy** – wydawane przez odpowiednie organy samorządu w celu realizacji ustawowych zadań samorządu zawodowego, w tym np. w zakresie ustanawiania zasad etyki lekarskiej⁷, ale także w sprawach dotyczących wykonywania zawodu lekarza, np. w zakresie zasad udzielania informacji o rodzaju i zakresie udzielanych świadczeń zdrowotnych⁸. Należy pamiętać, że uchwały wiążą jedynie lekarzy i lekarzy dentyistów jako członków samorządu zawodowego i nie mogą bezpośrednio ingerować w prawa innych „uczestników” systemu ochrony zdrowia, w szczególności w prawa pacjenta;

⁶ Zgodnie z art. 90 ust. 2 Konstytucji RP: „Ustawa wyrażająca zgodę na ratyfikację umowy międzynarodowej jest uchwalana przez Sejm większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów oraz przez Senat większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby senatorów”.

⁷ Uchwała Nadzwyczajnego II Krajowego Zjazdu Lekarzy z 14.12.1991 r. w sprawie Kodeksu Etyki Lekarskiej (KEL).

⁸ Uchwała Nr 29/11/VI Naczelnej Rady Lekarskiej z 16.12.2011 r. w sprawie szczegółowych zasad podawania do publicznej wiadomości informacji o udzielaniu przez lekarzy i lekarzy dentyistów świadczeń zdrowotnych.

- 2) **zarządzenia Prezesa NFZ** – w szczególności te zarządzenia, które są wydawane w zakresie określającym kryteria oceny ofert w postępowaniu w sprawie zawarcia umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej⁹ czy warunki zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych¹⁰. Zarządzenia Prezesa NFZ nie są źródłem prawa w świetle przepisów Konstytucji RP, jednak ich znaczenie jest ogromne w działalności lekarzy, którzy zamierzają udzielać lub już udzielają świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 3) **obwieszczenia Ministra Zdrowia** – szczególną uwagę należy zwrócić na obwieszczenia przydatne na etapie rozpatrywania wniosku o przyznanie prawa wykonywania zawodu lekarza¹¹, zaś w codziennej działalności przy wypisywaniu recepty na leki refundowane istotne znaczenie ma obwieszczenie w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych¹²;
- 4) **polecenia Ministra Zdrowia** – w czasie ogłoszonego w 2020 r. stanu epidemii „pojawiła” się nowa możliwość regulowania pewnych obszarów działalności medycznej w drodze poleceń wydawanych przez Ministra Zdrowia. Na szczególną uwagę „zasługuje” polecenie Ministra Zdrowia z 4.09.2020 r. skierowane do Narodowego Funduszu Zdrowia w sprawie przekazania dodatkowego świadczenia pieniężnego przeznaczonego dla osób wykonujących zawód medyczny, uczestniczących w udzielaniu świadczeń pacjentom podejrzanym o zakażenie i zakażonym wirusem COVID-19. Na podstawie tego polecenia m.in. lekarze mogli otrzymać tzw. dodatkowe wynagrodzenie COVID-owe.

⁹ Na przykład zarządzenie Nr 86/2008/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z 16.10.2008 r. w sprawie określenia kryteriów oceny ofert w postępowaniu w sprawie zawarcia umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (Biuletyn Inf. NFZ poz. 86 ze zm.).

¹⁰ Na przykład zarządzenie Nr 65/2007/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z 20.09.2007 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju: ambulatoryjne świadczenia specjalistyczne (Biuletyn Inf. NFZ poz. 65 ze zm.); zarządzenie Nr 42/2021/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z 5.03.2021 r. w sprawie zasad sprawozdawania oraz warunków rozliczania świadczeń opieki zdrowotnej związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Biuletyn Inf. NFZ poz. 42 ze zm.).

¹¹ Na przykład obwieszczenie Ministra Zdrowia z 4.12.2020 r. w sprawie wykazu dokumentów potwierdzających znajomość języka polskiego (M.P. poz. 1155) czy obwieszczenie Ministra Zdrowia z 26.06.2013 r. w sprawie wykazu dyplomów, świadectw i innych dokumentów poświadczających formalne kwalifikacje do wykonywania zawodu lekarza i lekarza dentystry przez obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego porozumienia o wolnym handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej (M.P. poz. 567).

¹² Obwieszczenie Ministra Zdrowia z 21.06.2021 r. w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz.Urz. Min. Zdrowia poz. 44).

1.2.2. Orzecznictwo sądowe

Jeszcze inną kategorię, która w pośredni sposób wpływa na działalność lekarską, stanowi orzecznictwo sądów powszechnych (sądów wyższego rzędu – okręgowych i apelacyjnych), Sądu Najwyższego oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego. Orzeczenia te nie są oczywiście źródłem prawa, jednak znajomość tez i wniosków w nich zawartych okazuje się przydatna. Orzeczenia te niejednokrotnie rozwiewają wątpliwości i pozwalają na prawidłowe zastosowanie danego przepisu prawa. Wskazuje się, że orzecznictwo sądowe ma pewien wymiar prawotwórczy w sytuacjach nieprzewidzianych w normach prawa powszechnie obowiązującego. Żaden system prawa nie jest bowiem w stanie przewidzieć wszystkich możliwych stanów faktycznych mogących pojawić się w przyszłości i w pełnym zakresie objąć ich regulacjami. W przypadku sporu sądowego dotyczącego stanu faktycznego, który nie jest odpowiednio ujęty czy uwzględniony w przepisach, rozstrzygnięcie sądu stanowi tzw. precedens prawotwórczy, na który strony powołują się w podobnych sprawach.

Tytułem przykładu warto w tym miejscu przytoczyć wyrok WSA w Warszawie z 13.02.2013 r.¹³ rozstrzygający, iż: „oświadczenie pacjenta o możliwości udostępnienia dokumentacji medycznej osobie najbliższej, złożone również w innej placówce medycznej i nie odwołane w żaden sposób (wyraźny lub dorozumiany) powoduje domniemanie, że oświadczenie to zachowuje swoją moc również w innych placówkach ochrony zdrowia (...)”.

1.3. Podstawowe pojęcia

Prawo medyczne posługuje się pewnymi podstawowymi określeniami – definicjami. Warto poznać wybrane pojęcia uznane za najbardziej podstawowe, gdyż w dalszej części niniejszego podręcznika będą przywoływane:

- **osoba wykonująca zawód medyczny** – to osoba uprawniona na podstawie odrębnych przepisów do udzielania świadczeń zdrowotnych oraz osoba legitymująca się nabyciem fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny¹⁴. Lekarz i lekarz dentyista to osoby wykonujące zawód medyczny;
- **podmiot wykonujący działalność leczniczą to:**
 - podmiot leczniczy,
 - lekarz, lekarz dentyista, pielęgniarka, położna lub fizjoterapeuta wykonujący zawód w ramach działalności leczniczej jako praktyka zawodowa;
- **podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych** – podmiot wykonujący działalność leczniczą;

¹³ VII SAB/Wa 217/12, LEX nr 1267066.

¹⁴ Art. 2 ust. 1 pkt 2 u.d.l.

Książka zawiera kluczowe zagadnienia prawne, związane z wykonywaniem zawodu lekarza w Polsce, w tym m.in. dotyczące:

- zasad prowadzenia dokumentacji medycznej,
- praw pacjenta i lekarza,
- tajemnicy lekarskiej,
- odpowiedzialności karnej, cywilnej i zawodowej.

Celem autorów – doświadczonych praktyków prawa medycznego – było zaprezentowanie najważniejszych aspektów prawnych wykonywania tego zawodu. Liczne odwołania do Kodeksu Etyki Lekarskiej oraz odniesienia do orzecznictwa sądów powszechnych, Sądu Najwyższego oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego pozwalają w pełni zrozumieć istotę omawianych treści.

Publikacja jest przeznaczona dla lekarzy i lekarzy dentyków, realizujących program prawa medycznego w trakcie stażu podyplomowego oraz szkolenia specjalizacyjnego. Wiadomości zawarte w książce będą przydatne na każdym etapie lekarskiej edukacji i praktyki, z tego względu zainteresują zarówno studentów medycyny, praktyków, jak i prawników zajmujących się tymi zagadnieniami.

Krzysztof Izdebski – adwokat; Rzecznik Praw Lekarza przy Kujawsko-Pomorskiej Okręgowej Izbie Lekarskiej w Toruniu; prowadzi wykłady z zakresu prawa medycznego dla lekarzy oraz szkolenia dla sędziów okręgowego sądu lekarskiego z zakresu procedury stosowanej w postępowaniu przed sądami lekarskimi; lider i współzałożyciel Instytutu – Specjaliści Prawa Ochrony Zdrowia; autor licznych publikacji z zakresu prawa medycznego.

Anna Karkut – prawnik; menedżer jednostek opieki zdrowotnej w dużych podmiotach leczniczych; certyfikowany audytor systemu zarządzania jakością; liderka i współzałożycielka Instytutu – Specjaliści Prawa Ochrony Zdrowia; autorka publikacji dla lekarzy, zamieszczanych m.in. w „Serwis ZOZ” i „Rejestracja w praktyce”.

Karol Kolankiewicz – adwokat; współpracuje z Okręgową Izbą Lekarską w Gdańsku; prowadzi szkolenia z zakresu prawa medycznego dla lekarzy stażystów i lekarzy w trakcie specjalizacji; współzałożyciel i Prezes Zarządu Instytutu – Specjaliści Prawa Ochrony Zdrowia; autor publikacji z zakresu prawa medycznego, zamieszczanych m.in. w czasopismach i portalach: „Gazeta Lekarska”, „Pomorski Magazyn Lekarski”, „Puls Medycyny”, „Rynek Zdrowia”, „Medical Tribune” oraz serwisach: „Prawo i Zdrowie”, „Serwis ZOZ” i „Rejestracja w praktyce”.

9788382462708 W01P01

ISBN 978-83-8246-270-8

9 788382 462708

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL